

AKTYWIZACJA ZAWODOWA

Rynek pracy w Małopolsce

2018

2019

**Opracowanie powstało w Wojewódzkim Urzędzie Pracy
w Krakowie**

Zespół redakcyjny raportu:

Mirosław Furmanek, Paulina Simonides

Copyright by Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

ISBN: 978-83-65367-92-1

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

pl. Na Stawach 1

30-107 Kraków

Tel. 12 428 78 70

Faks 12 422 97 85

kancelaria@wup-krakow.pl

www.wup-krakow.pl

Kraków 2019

Spis treści

Wnioski.....	2
Zmiany w strukturze demograficznej	3
Sytuacja osób pozostających bez pracy	5
Struktura populacji małopolskich bezrobotnych.....	8
Bierność zawodowa.....	10
Osoby młode na rynku pracy	12
Kobiety na rynku pracy	14
Bezrobocie wśród rodziców małych dzieci.....	17
Osoby bezrobotne w wieku 50+.....	18
Osoby z niepełnosprawnościami na rynku pracy.....	20
Działania aktywizacyjne.....	23

Wnioski

Procesy demograficzne mają duży wpływ na rynek pracy i chociaż małopolskie jest województwem młodym demograficznie, wzrasta obciążenie pracującej części społeczeństwa osobami w wieku nieprodukcyjnym.

W roku 2018 nadal zmniejszała się liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia. Małopolskie znajduje się w grupie trzech województw z najniższą stopą bezrobocia. Wyraźne są różnice między powiatami – stopa bezrobocia pod koniec roku w powiecie dąbrowskim była ponad cztery razy wyższa niż w Krakowie.

Powiaty różni także struktura osób bezrobotnych, m.in. udział kobiet, rodziców małych dzieci, osób młodych, bezrobotnych do 30. i po 50. roku życia, bezrobotnych z niepełnosprawnościami.

Niepokojącym zjawiskiem jest powiększająca się, trzeci rok z rzędu, grupa osób biernych zawodowo. Przy narastających problemach pracodawców z rekrutacją pracowników niezbędnym jest aktywizowanie osób biernych.

Maleje aktywność zawodowa kobiet – w roku 2018 zmniejszył się ich współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia, wzrosła natomiast stopa bezrobocia kobiet oraz

odsetek kobiet wśród zarejestrowanych bezrobotnych. Systematycznie rośnie udział rodziców dzieci do 6 roku życia wśród bezrobotnych.

W roku 2018 zmniejszył się udział osób w wieku 50 i więcej lat wśród zarejestrowanych bezrobotnych. Osoby dojrzałe charakteryzuje niski poziom aktywności zawodowej oraz niski wskaźnik zatrudnienia, wartość obydwu mierników zmniejszyła się w porównaniu do roku poprzedniego.

Jedną z najbardziej wykluczonych grup na rynku pracy są osoby niepełnosprawne, a ich aktywność zawodowa jest znacznie niższa niż ogółu populacji. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych zmniejszył się w ciągu roku o 4,2 pkt. proc.

Zmniejszyła się liczba ofert pracy, jakie wpłynęły do powiatowych urzędów pracy, wyraźnie, o prawie 60%, zmniejszyła się liczba ofert subsydiowanych.

Na aktywizację bezrobotnych urzędy pracy przeznaczyły 257,5 mln zł, o 72 mln zł mniej niż rok wcześniej. Najczęściej stosowanymi formami pomocy osobom bezrobotnym były staże i szkolenia (uczestnicy tych dwóch form wsparcia stanowili łącznie ponad 55% wszystkich aktywizowanych), ale w porównaniu do roku 2017 zmniejszyło się zainteresowanie obydwoma formami. Większy był natomiast udział bezrobotnych, którzy skorzystali z refundacji części kosztów zatrudnienia bezrobotnych do 30 roku życia.

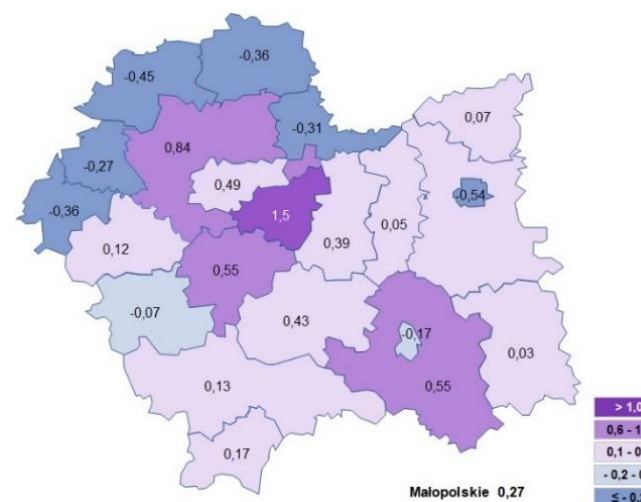
Zmiany w strukturze demograficznej

Małopolskie jest jednym z pięciu województw, w których przybywa mieszkańców. Pod koniec 2018 roku w województwie mieszkało 3 400,6 tys. osób, o 0,27% więcej niż rok wcześniej¹. Wzrost liczby ludności to efekt dodatniego przyrostu naturalnego, + 5,4 tys.

osób, i przewagi zameldowań na pobyt stały nad wymeldowaniami równej 5,5 tys. Dodatkowo salda migracji pokazują atrakcyjność województwa jako miejsca do zamieszkania. W 14 powiatach przybyło mieszkańców, najwyższy wzrost, o 1,5%, miał miejsce w powiecie wielickim, natomiast najmocniejszy spadek w Tarnowie – o 0,5%.

Przyrost rzeczywisty ludności w powiatach w 2018 r.

Mniej niż połowa Małopolan - 48,2%, mieszka w miastach (w Polsce 60,1%). Najmocniej zurbanizowane są powiaty zachodniej części województwa – chrzanowski (61,1%), oświęcimski (51,7%) i olkuski (48,6%), najmniej powiat tarnowski (11,9%). W ciągu roku liczba mieszkańców miast zwiększyła się o 0,9 tys., a wsi o 8,3 tys.

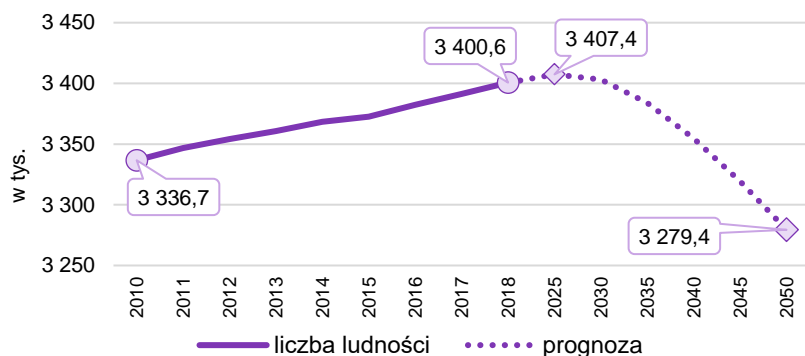
W województwie na 100 mężczyzn przypada 107 kobiet. Kobiety przeważają liczebnie nad mężczyznami prawie we wszystkich powiatach, a najwyższy współczynnik feminizacji

¹ Wszystkie dane demograficzne: Bank Danych Lokalnych oraz: Ludność, ruch naturalny i migracje w woj. małopolskim w 2016 roku, Informacje sygnałne, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2019

cechuje Kraków (114). Wyjątkiem jest powiat limanowski, w którym na 100 kobiet przypada 100,2 mężczyzn.

Wg prognoz liczba Małopolan będzie przybywać do roku 2025, a tempo wzrostu będzie się zmniejszać. Następnie przewidywany jest szybki ubytek ludności województwa.

Prognoza liczby ludności woj. małopolskiego

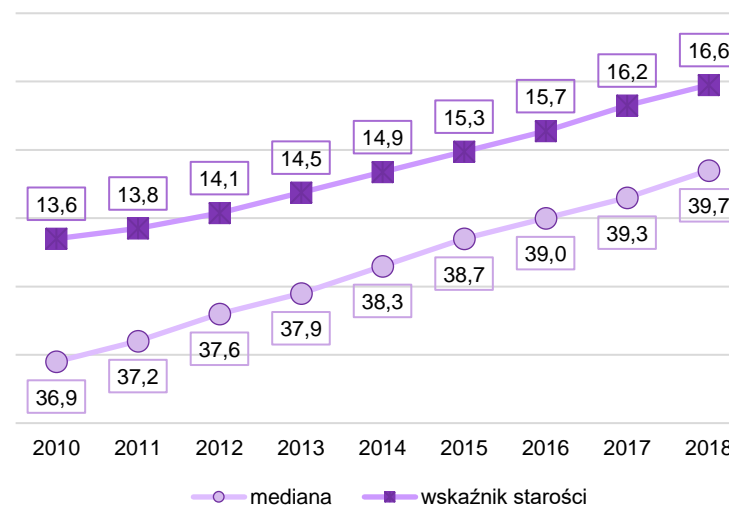

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rocznika demograficznego 2018, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2018

Małopolskie jest województwem stosunkowo młodym, jednak wartości takich wskaźników, jak: mediana wieku i wskaźnik starości obrazują starzenie się społeczeństwa. Mediana wieku na koniec roku 2018 wynosiła 39,7 lat, o 15 miesięcy mniej w całym kraju. Zwiększa się odsetek osób starszych, po 65 roku życia, co pokazuje wskaźnik starości. Najmłodsze powiaty województwa to limanowski i nowosądecki (mediana

odpowiednio 35,7 i 35,9, wskaźnik starości – 13,1 i 12,8), najstarszy – miasto Tarnów (mediana 43,5 lata, wskaźnik starości 20,7).

Wskaźniki opisujące proces starzenia się społeczeństwa woj. małopolskiego, lata 2010-2018

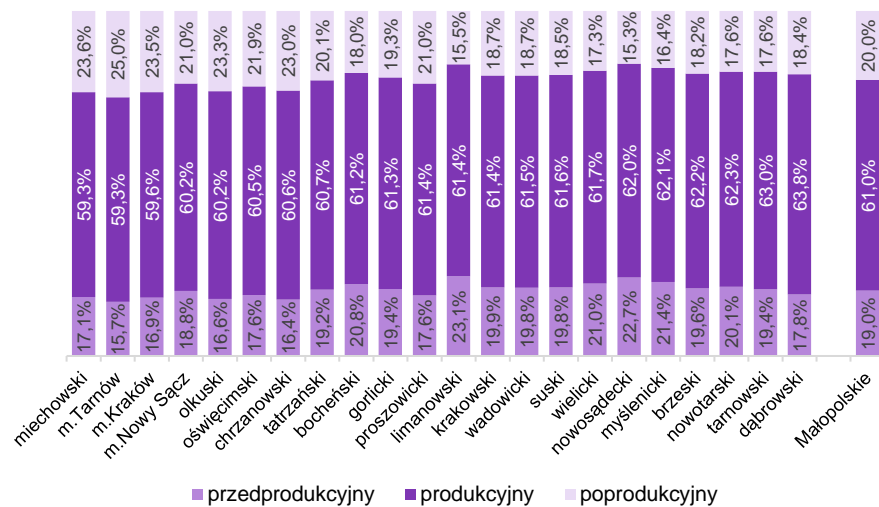

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Następstwem procesu starzenia się społeczeństwa jest zmniejszanie udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście udziału ludności w wieku poprodukcyjnym. Obciążenie pracującej części społeczeństwa osobami będącymi w wieku nieprodukcyjnym odzwierciedla

wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku przed- i poprodukcyjnym na każde 100 osób w wieku produkcyjnym). Przy średniej dla województwa równej 64, w powiatach wskaźnik przyjmował wartości od 57 - w powiecie dąbrowskim do 69 - w miechowskim.

Udział ekonomicznych grup wieku w małopolskich powiatach (stan na koniec 2018 r.)

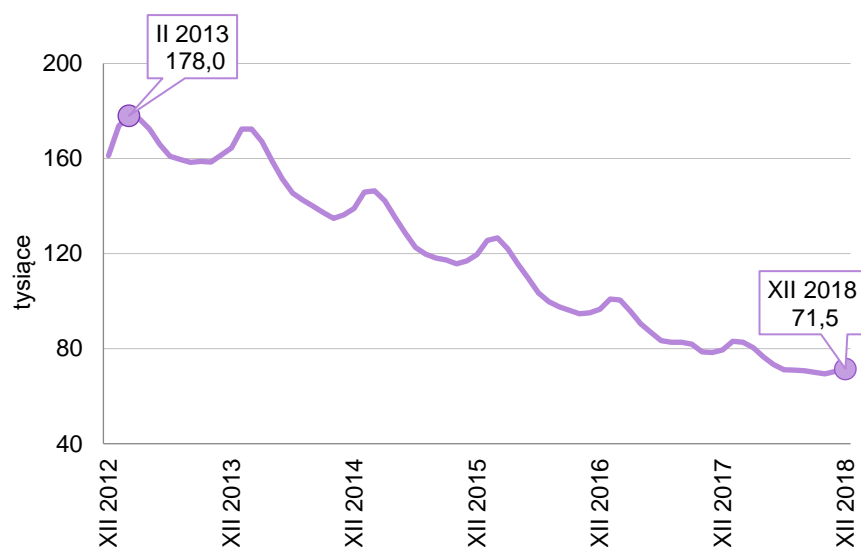

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sytuacja osób pozostających bez pracy

Pod koniec grudnia 2018 roku w powiatowych urzędach pracy woj. małopolskiego zarejestrowanych było 71 489 osób bezrobotnych, co oznacza zmniejszenie ich liczby o 10% w ciągu 12 miesięcy. Od pierwszego kwartału 2013 roku, tj. od czasu kiedy zaczął się trwający obecnie proces spadku bezrobocia, liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 106,5 tys., to jest o prawie 60%.

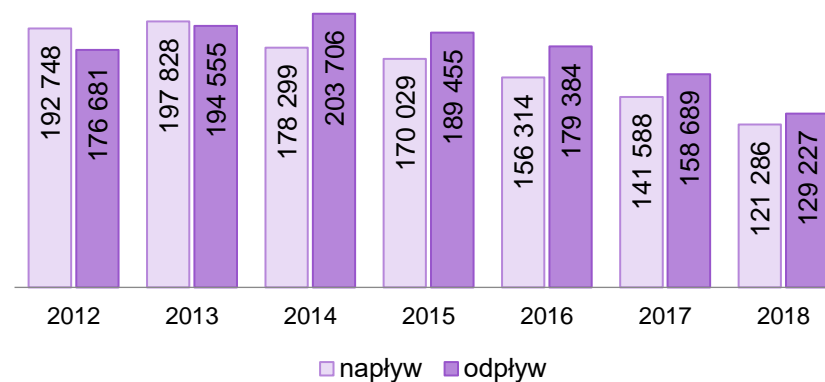
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych, XII 2012- XII 2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS-01 z powiatowych urzędów pracy

Liczba osób, które zostały wyrejestrowane z ewidencji bezrobotnych w całym 2018 roku, przewyższyła liczbę osób rejestrujących się jako bezrobotne o 7,9 tys. Zmniejszyła się co prawda liczba osób wyrejestrowanych, ale jednocześnie utrzymał się spadek napływu bezrobotnych.

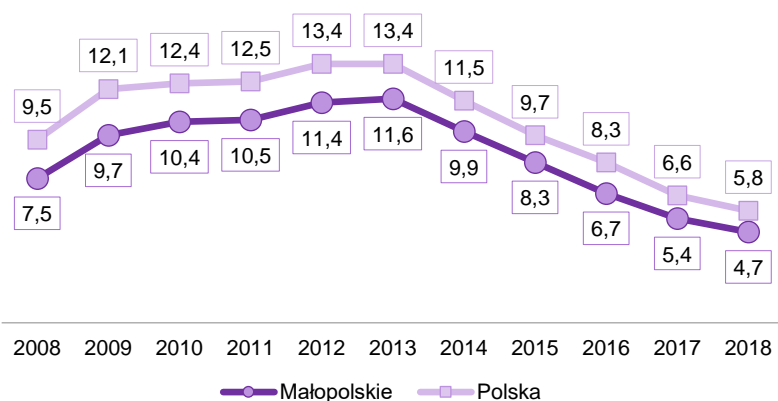
Bezrobotni zarejestrowani i wyrejestrowani małopolskich z powiatowych urzędów pracy w latach 2012-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS-01 z powiatowych urzędów pracy

Na tle wszystkich województw Małopolskę wyróżnia niska stopa bezrobocia. Pod koniec 2018 roku wyniosła ona 4,7%, co jest wartością o 1,1 pkt. proc. niższą niż w całym kraju i stawia małopolskie na trzecim miejscu, za województwem wielkopolskim i śląskim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego (w %) w Polsce i w woj. małopolskim w latach 2008-2018, stany na koniec grudnia

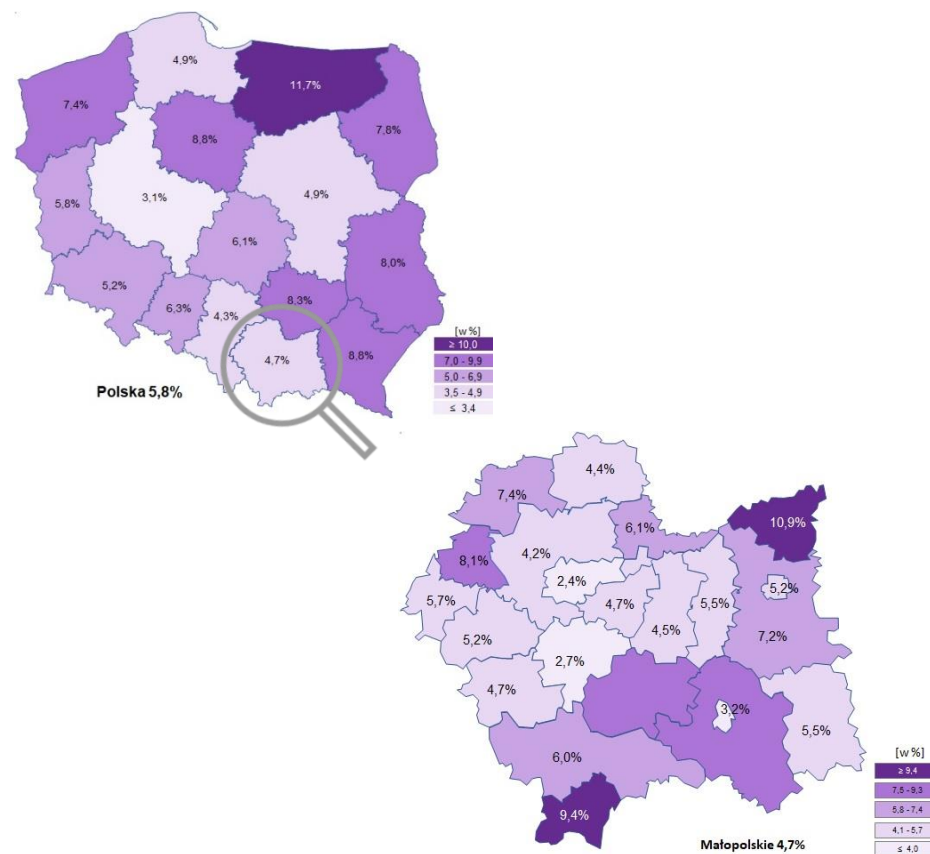

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Różnica w wysokości stopy bezrobocia w małopolskich powiatach była ponad czterokrotna - od 2,4% w Krakowie do 10,9% w powiecie dąbrowskim (na koniec 2018 roku). W ośmiu powiatach wartość stopy była niższa lub równa stopie w województwie, natomiast w pięciu zawierała się między wartościami dla województwa i dla Polski. Najniższy poziom

bezrobocia odnotowano w Krakowie, powiecie myślenickim i w Nowym Sączu. Najwyższy - w powiatach: dąbrowskim, tarzańskim, nowosądeckim i chrzanowskim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego (w %) w województwach oraz w powiatach woj. małopolskiego, stan na koniec 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura populacji małopolskich bezrobotnych

Populacja bezrobotnych obejmuje osoby w różnym wieku, o zróżnicowanym stażu pracy i doświadczeniu zawodowym, poziomie wykształcenia i kwalifikacji, a także różnym czasie pozostawania bez pracy. Odmienne są przyczyny pozostawania bez pracy i powody jej utraty. W grupie bezrobotnych znajdują się osoby zarejestrowane po raz pierwszy oraz korzystające z usług powiatowych urzędów pracy po raz kolejny.

Ponad połowa - 57,6% bezrobotnych to kobiety. Ich udział wśród bezrobotnych zwiększa się od pięciu lat - od grudnia 2013 wzrósł o 6,2 pkt. proc.

Na wsi mieszkało 53,6%, a w miastach 46,4% bezrobotnych.

Ponad połowa bezrobotnych (52,4%) to osoby w wieku 25 - 44 lat.

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (26,3%) oraz policealnym i średnim zawodowym (24,1%). Wykształcenie wyższe posiadało 17,0%, a średnie ogólnszkołące 11,3% bezrobotnych.

Absolwenci stanowili, podobnie jak rok wcześniej, mniej niż 5% wszystkich bezrobotnych. Grupę bezrobotnych absolwentów tworzyły przede wszystkim osoby kończące technika i szkoły policealne (33,2%) oraz szkoły wyższe (29,7%).

Co trzeci bezrobotny posiadał niewielkie doświadczenie zawodowe - 13,3% dotychczas nie pracowało, a staż pracy nie dłużej niż rok miało kolejne 18,7%. Prawie co piąty (24,8%) zarejestrowany pozostawał bez pracy dłużej niż dwa lata.

Czas pozostawania na bezrobociu jest związany z wiekiem oraz z wykształceniem. Rejestry osób bezrobotnych najszybciej opuszczają osoby młode i lepiej wykształcone. Status bezrobotnego krócej niż 3 miesiące posiadało 37,3% bezrobotnych przed 30. oraz 21,2% po 50. roku życia. Natomiast dłużej niż 2 lata bez pracy pozostawało 16,6% bezrobotnych w wieku do 30 roku życia i 35,7% powyżej 50 lat.

Krócej niż 3 miesiące w rejestrach przebywało 34,7% bezrobotnych z wykształceniem wyższym i 28,6% z wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym. A przez czas dłuższy niż 2 lata pracy nie miało 18,9% bezrobotnych z wykształceniem wyższym i 28,3% z zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym lub niższym².

² Źródło danych dot. struktury bezrobocia: Zał. 1 do sprawozdania MRPiPS-01

Bierność zawodowa

Wzrost bierności zawodowej wśród Małopolan obserwowany jest od 2015 roku. Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) na koniec IV kwartału 2018 r. liczba osób biernych zawodowo³ w województwie małopolskim wyniosła 1 194 tys., tj. o 39 tys. więcej niż rok wcześniej. Bierni stanowią 45,1% populacji województwa w wieku 15 lat i więcej⁴.

Przyczyny bierności zawodowej⁵:

- emerytura (50,9%)
- nauka i uzupełnianie kwalifikacji (20,9%)
- choroba lub niepełnosprawność (13,7%)
- inne powody osobiste lub rodzinne (5%)
- zniechęcenie bezskutecznym poszukiwaniem pracy (1%)

Bierność ma związek z:

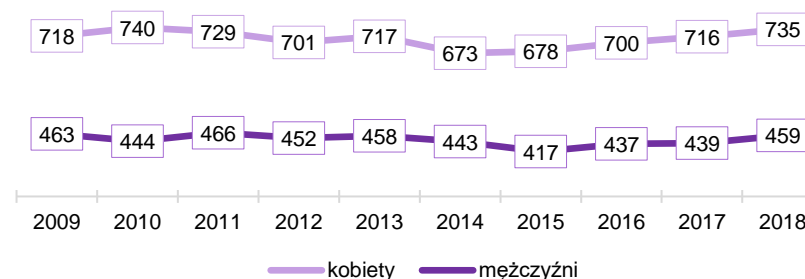
- wiekiem – nieco ponad 61% to osoby które mają 55 lat i więcej, a 18,5% to ludzie młodzi, pomiędzy 15 a 24 rokiem życia, w dużej mierze uczniowie i studenci
- wykształceniem – wśród biernych zawodowo udział osób z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym zawodowo

³ Do biernych zawodowo są zaliczane: osoby niewykazujące chęci do zatrudnienia pomimo zdolności do podjęcia pracy, osoby w wieku emerytalnym lub takie, które są w wieku produkcyjnym ale uzyskały uprawnienia rentowe i nie zamierzają powrócić na rynek pracy, osoby niezdolne do pracy, młodzież, która nie weszła jeszcze na rynek pracy lub

wyniósł 31,8%, ponad trzy razy więcej niż z wykształceniem wyższym

- płcią – bierność częściej dotyczy kobiet (61,6% biernych zawodowo mieszkańców województwa), ponieważ to one, częściej niż mężczyźni, sprawują opiekę nad osobami zależnymi.

Bierni zawodowo w woj. małopolskim (w tysiącach), 2008-2018

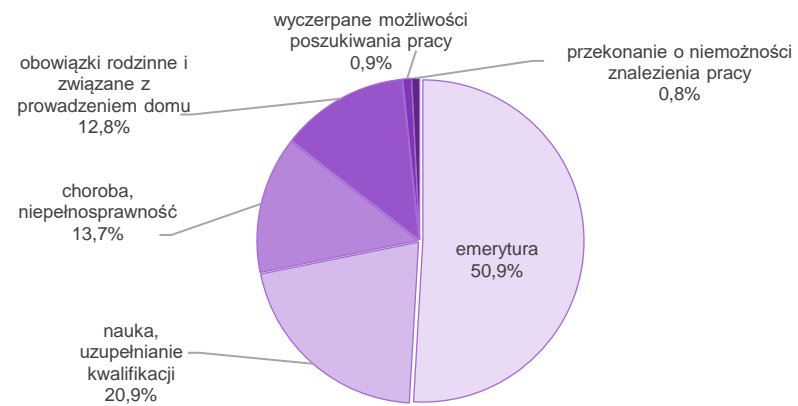
Źródło: Bank Danych Lokalnych, Aktywność ekonomiczna ludności (dane kwartalne)

wycofała się z niego z powodu kontynuowania nauki, osoby czasowo wyłączone z rynku pracy z powodu opieki nad osobami zależnymi.

⁴ Bank Danych Lokalnych, Aktywność ekonomiczna ludności (dane kwartalne)

⁵ W IV kwartale 2017 r. - najbardziej aktualne dane w momencie przygotowywania raportu

Przyczyny bierności zawodowej, IV kwartał 2017 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Aktywność ekonomiczna ludności (dane roczne)

Osoby młode na rynku pracy

Małopolskie znajduje się w grupie pięciu województw z najwyższym udziałem osób młodych w populacji bezrobotnych. Na koniec 2018 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy było 20,4 tys. osób mających mniej niż 30 lat, tj. 28,5% ogółu wszystkich osób bezrobotnych w województwie (przy średniej dla kraju 26,0%)⁶. Najwyższy odsetek bezrobotnych w tej grupie wiekowej - powyżej 36%, odnotowano w powiecie dąbrowskim, limanowskim i myślenickim. Udział niższy niż 25% dotyczył dużych miast – Krakowa i Tarnowa, powiatów zachodniej Małopolski i powiatu wielickiego.

Jedna trzecia bezrobotnych przed 30 rokiem życia (33,8%) posiadała status osoby długotrwale bezrobotnej, czyli pozostawała w rejestrach powiatowych urzędów pracy łącznie dłużej niż 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat.

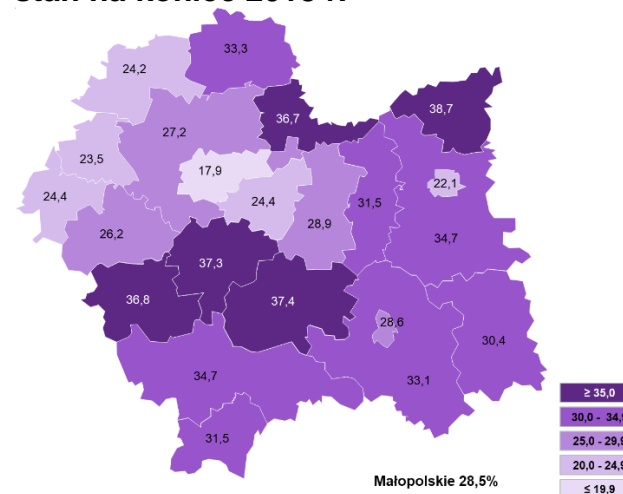
W IV kwartale 2018 r. aktywnych zawodowo było 111 tys. osób młodych (od 15 do 24 lat), tj. 7,6% wszystkich aktywnych zawodowo Małopolan w wieku 15 i więcej lat.

W grupie tej 93 tys. to pracujący i 18 tys. bezrobotni.

Współczynnik aktywności zawodowej wynosił 33,4%, o 24,5 pkt. proc. mniej niż wśród wszystkich mieszkańców województwa. Z kolei biernych zawodowo było 221 tys. osób

w tym przedziale wiekowym, i stanowili oni 18,5% wszystkich biernych w województwie. Stopa bezrobocia osób mających od 15 do 24 lat wynosiła 16,2% i była czterokrotnie wyższa od stopy wyliczonej dla Małopolan po 15 roku życia⁷.

Udział osób bezrobotnych do 30 r.ż. w ogóle bezrobotnych w powiatach woj. małopolskiego (w %), stan na koniec 2018 r.

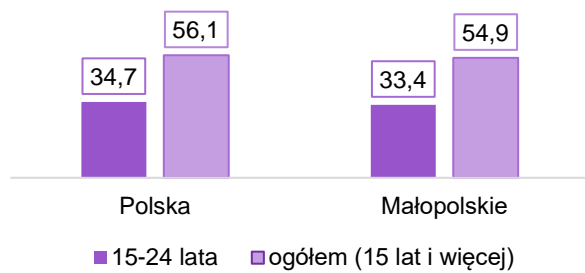

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS-01

⁶ Bezrobocie rejestrowane I-IV kwartał 2018 r., Informacje statystyczne, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2019

⁷ Aktywność ekonomiczna ludności w województwie małopolskim w IV kw. 2018 r., Informacje sygnałowe – Urząd Statystyczny w Krakowie.

Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale 2018 r.

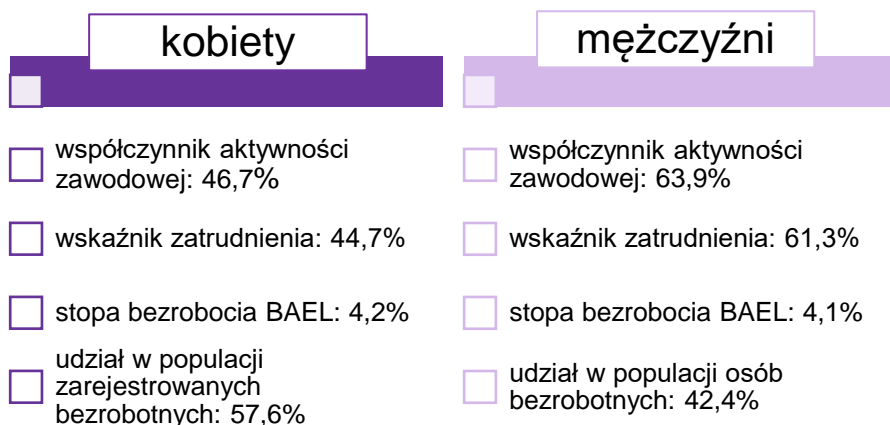
Źródło: Bank Danych Lokalnych, Aktywność ekonomiczna ludności (dane kwartalne)

Kobiety na rynku pracy

W ciągu roku (od ostatniego kwartału 2017 do ostatniego kwartału 2018 roku) współczynnik aktywności zawodowej⁸ Małopolanek zmniejszył się o 1,5 pkt. proc. – z 48,2% do 46,7%. Zmalał także wskaźnik zatrudnienia⁹ – z 46,6% do 44,7%. Wzrosła natomiast stopa bezrobocia – o 1,0 pkt. proc. Zwiększył się również, o 1,3 pkt. proc., odsetek kobiet wśród bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy¹⁰.

Pod koniec 2018 roku kobiety stanowiły prawie 58% zarejestrowanych bezrobotnych. W poszczególnych powiatach odsetek kobiet wśród bezrobotnych wynosił od 43,2% w tatrzańskim, do 67,7% w nowosądeckim. Poza tatrzańskim kobiety stanowiły mniejszość bezrobotnych w powiecie proszowickim i nowotarskim. Natomiast w powiatach bocheńskim, limanowskim, oświęcimskim, brzeskim, tarnowskim, gorlickim, Tarnowie i we wspomnianym nowosądeckim udział kobiet wśród bezrobotnych przekraczał 60%.

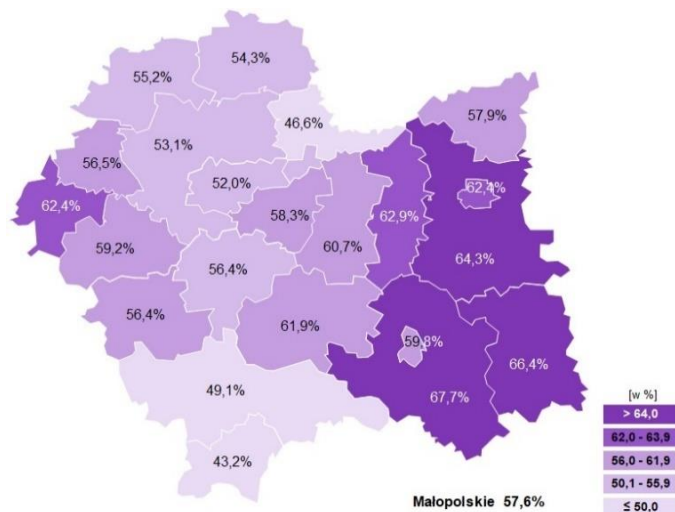

⁸ Współczynnik aktywności zawodowej to procentowy udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

⁹ Wskaźnik zatrudnienia to procentowy udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

¹⁰ Dane na podstawie: Banku Danych Lokalnych - Aktywność ekonomiczna ludności (dane kwartalne) oraz sprawozdań MRPiPS-01

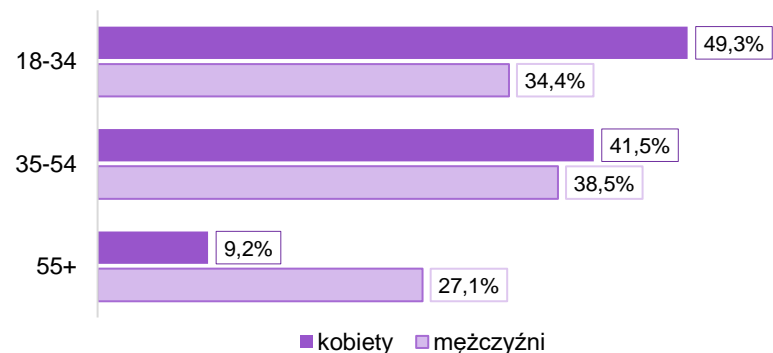
Odsetek kobiet wśród osób bezrobotnych w powiatach, stan na koniec 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS-01

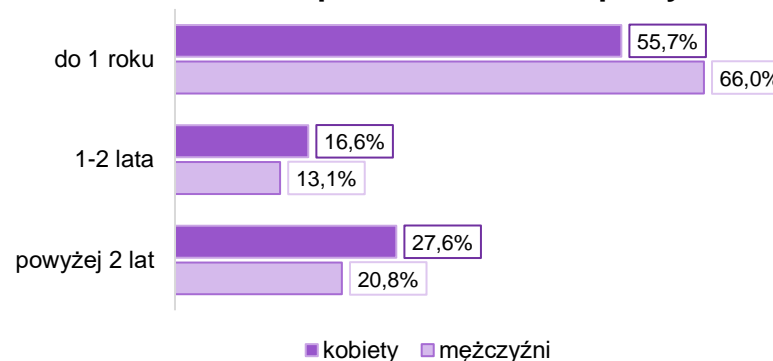
Zjawisko bezrobocia znacznie częściej dotyczyło młodych kobiet niż młodych mężczyzn – prawie połowa bezrobotnych mieszanek województwa miała mniej niż 34 lata.

Wiek bezrobotnych Małopolanek i Małopolan

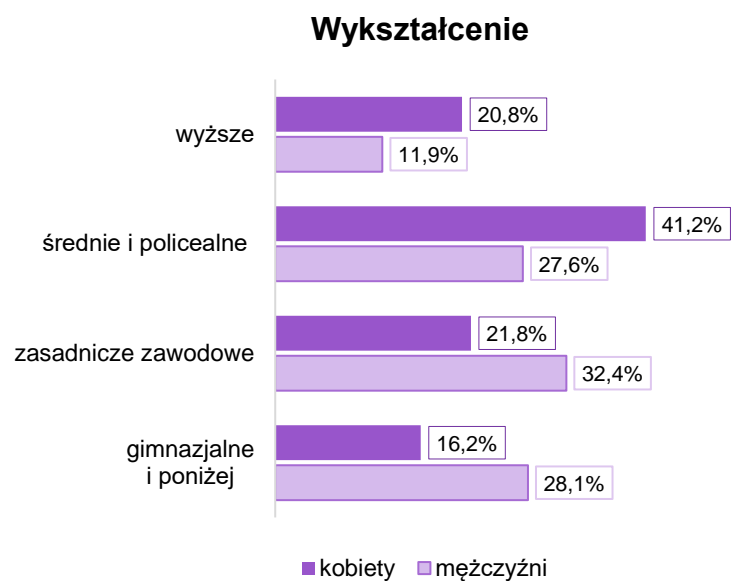
Kobiety dłużej niż mężczyźni pozostawały w rejestrach osób bezrobotnych. Bez pracy przez rok lub dłużej pozostawało ponad 44% kobiet i prawie 34% mężczyzn.

Czas pozostawania bez pracy

Bezrobotne Małopolanki były wykształcone lepiej niż Małopolanie – 62% z nich miało wykształcenie średnie,

policealne lub wyższe. Wśród bezrobotnych mężczyzn odsetek ten wynosił znacznie mniej – 39%. Natomiast szkołę zasadniczą zawodową ukończyła co piąta bezrobotna kobieta i co trzeci mężczyzna. Wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym legitymowało się nieco ponad 16% kobiet i 28% mężczyzn posiadających w końcu roku 2018 status osoby bezrobotnej.

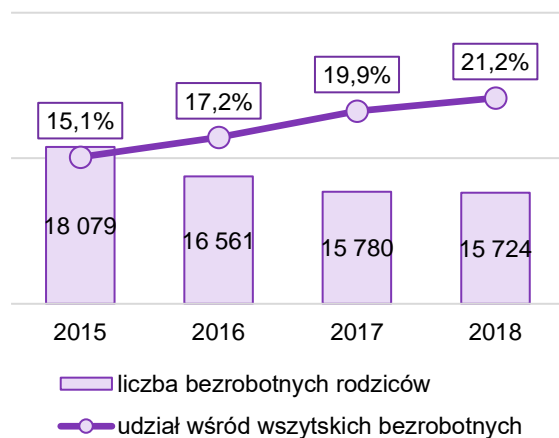
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS-01

Bezrobocie wśród rodziców małych dzieci

Ostatniego dnia roku 2018 w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 15,4 tys. bezrobotnych, którzy deklarowali sprawowanie opieki nad co najmniej jednym małym dzieckiem (do 6. roku życia). Zdecydowana większość to kobiety (13,8 tys. osób, tj. 89,6%). Udział tej grupy wśród wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych wynosił 21,5%, i zwiększa się z roku na rok.

Liczba i udział rodziców dzieci do 6 roku życia wśród małopolskich bezrobotnych, lata 2015 - 2018

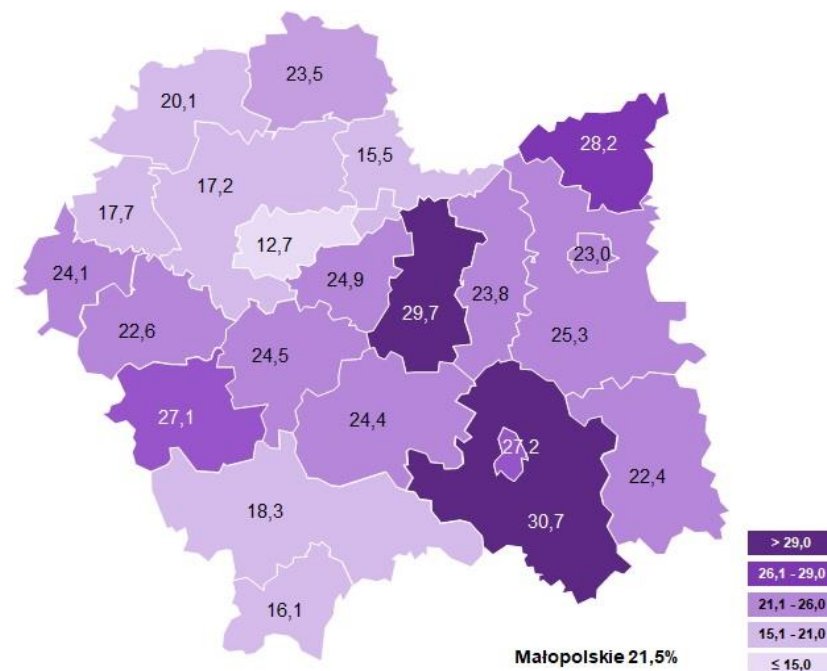

Spośród 61,2 tys. kobiet, które zarejestrowały się w powiatowych urzędach pracy w całym 2018 roku, 7,3 tys. (12%) to osoby, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu

dziecka. W końcu roku w rejestrach znajdowało się 12,3 tys. bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, czyli około 30% wszystkich zarejestrowanych kobiet.

W małopolskich powiatach odsetek bezrobotnych rodziców, którzy mają dzieci młodsze niż sześć lat wynosił od 12,7% w Krakowie, do 30,7% w powiecie nowosądeckim.

Udział rodziców dzieci do 6 roku życia w ogóle bezrobotnych w powiatach, stan na koniec 2018 roku

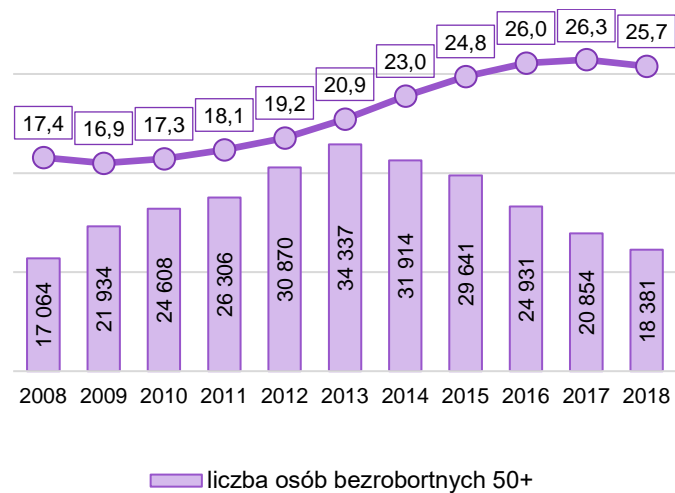
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS-01

Osoby bezrobotne w wieku 50+

Na koniec 2018 roku w woj. małopolskim zarejestrowanych było 18,4 tys. bezrobotnych mających co najmniej 50 lat, o 2,5 tys. mniej niż rok wcześniej (spadek o 11,9%). Udział osób z tej grupy wiekowej wśród wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 25,7%, o 0,5 pkt. proc. mniej niż rok wcześniej. Wartość ta zmniejszyła się po raz pierwszy od 9 lat.

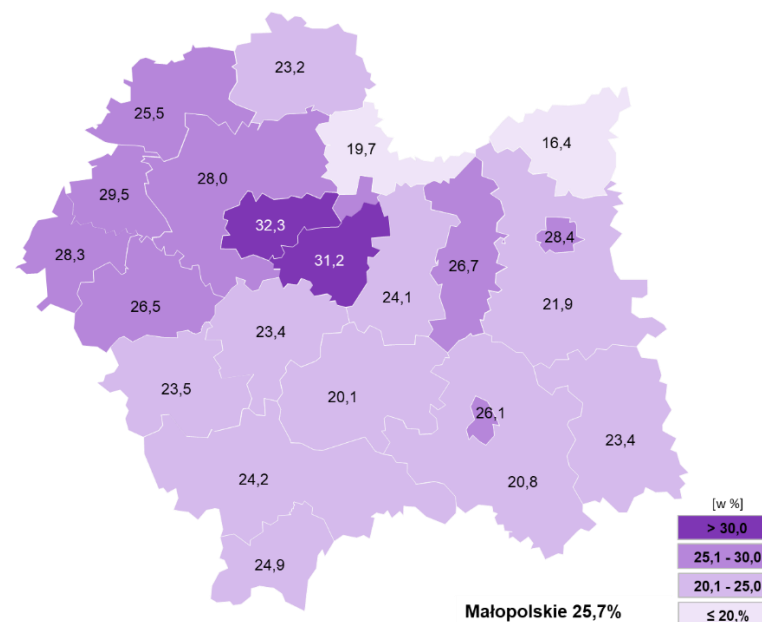
Liczba i udział rodzice dzieci w wieku 50 i więcej lat wśród małopolskich bezrobotnych, lata 2008 – 2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS-01

Odsetek bezrobotnych mających 50 i więcej lat w małopolskich powiatach wynosił od 16,4% w dąbrowskim, do 32,3% w Krakowie. Wysokim udziałem osób starszych wśród bezrobotnych, cechowały się ponadto powiaty zachodniej Małopolski, powiat brzeski oraz były miasta wojewódzkie Tarnów i Nowy Sącz – wszędzie powyżej 25%. Poza wspomnianym dąbrowskim, udziałem niższym niż 20%, charakteryzował się powiat proszowicki.

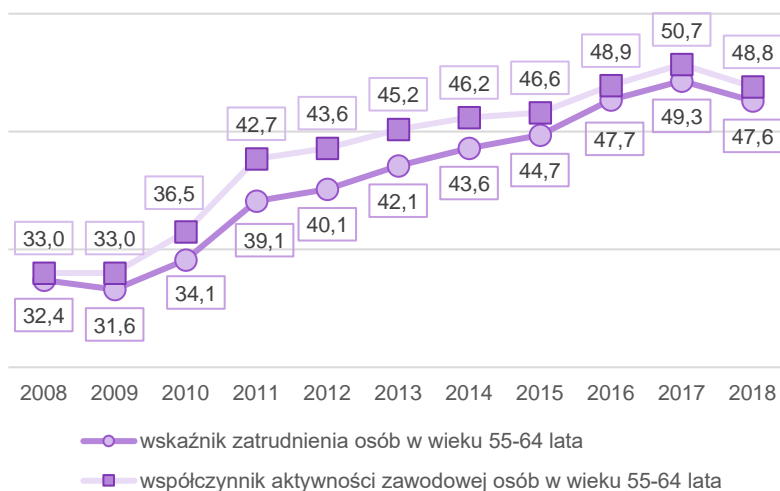
Udział osób bezrobotnych w wieku 50 w więcej lat w ogóle bezrobotnych w powiatach woj. małopolskiego (w %), stan na koniec 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS-01

Osoby dojrzałe charakteryzuje niski poziom aktywności zawodowej oraz niski wskaźnik zatrudnienia. W IV kwartale w województwie małopolskim współczynnik aktywności zawodowej w wieku 55-64 lata wynosił 48,8%, co oznacza, że mniej niż połowa osób z tej grupy wiekowej była aktywna zawodowo (pracowała, poszukiwała pracy lub była bezrobotna). Natomiast wskaźnik zatrudnienia informujący o tym jaka część danej populacji pracuje, wyniósł 47,6%. Wartości obydwu wskaźników były niższe niż rok wcześniej i był to pierwszy spadek od roku 2010.

Zmiana wskaźnika aktywności zawodowej oraz wskaźnika zatrudnienia Małopolan w wieku 50-64 lata (IV kwartał), lata 2008-2018

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Aktywność ekonomiczna ludności (dane kwartalne)

Osoby z niepełnosprawnościami na rynku pracy

Osoby z niepełnosprawnościami to jedna z najbardziej wykluczonych grup na rynku pracy. Aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnościami jest znacznie niższa niż

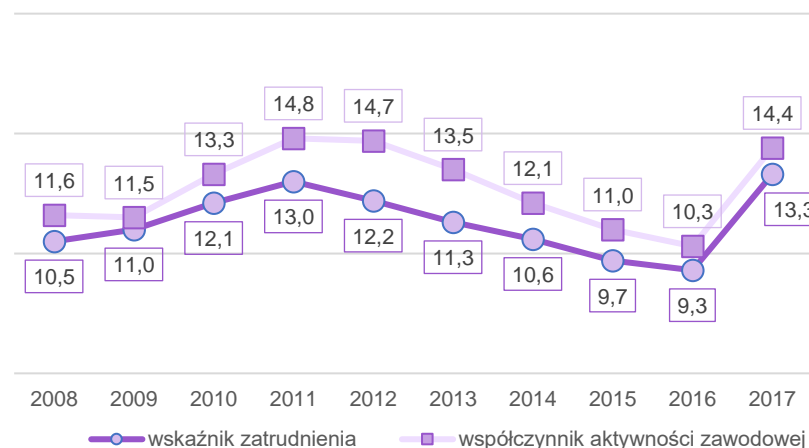
ogółu populacji. W 2017 roku¹¹ tylko 14,4% niepełnosprawnych mieszkańców województwa małopolskiego było aktywnych zawodowo (pracowało, poszukiwało pracy lub było bezrobotnych), wobec 56,1% wszystkich mieszkańców województwa.

W ostatnim kwartale 2018 roku w województwie pracowało zaledwie 17,8% osób z niepełnosprawnościami w wieku od 16 do 64 lat. W porównaniu do roku poprzedniego był to spadek o 4,2 pkt. proc. Wartość wskaźnika zatrudnienia niepełnosprawnych w Małopolsce była niższa od wartości ogólnopolskiej o 6,4 pkt. proc.

Trudną sytuację osób niepełnosprawnych potwierdza wartość stopy bezrobocia, która w Polsce w IV kwartale 2018 roku wynosiła 7,5% (wg BAEL¹², obliczona dla osób

niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia). Dla porównania stopa bezrobocia wśród osób sprawnych mających powyżej 15 lat była równa 3,2%¹³.

Zmiana wskaźnika aktywności zawodowej oraz wskaźnika zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w wieku 16 i więcej lat, lata 2008-2018

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Aktywność ekonomiczna ludności (dane średnioroczne)

również osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

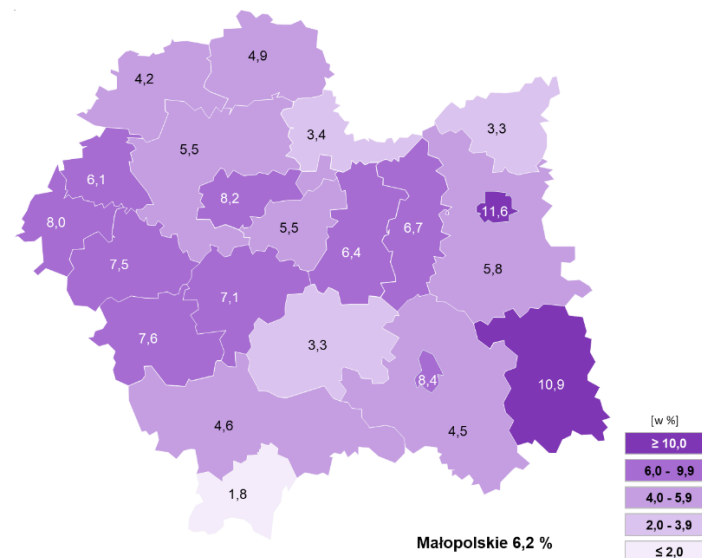
¹³ <http://www.niepełnosprawni.gov.pl/p,81,bael>

¹¹ Na dzień przygotowania raportu nie były dostępne dane dla roku 2018.
¹² Bezrobotni wg BAEL, to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniają jednocześnie następujące warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy, były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Są nimi

Wraz ze zmniejszaniem się ogólnego poziomu bezrobocia maleje liczba osób z niepełnosprawnościami, które są zarejestrowane jako bezrobotne. Na koniec 2018 roku w woj. małopolskim było zarejestrowanych 4,4 tys. niepełnosprawnych bezrobotnych (o 0,5 tys. mniej niż rok wcześniej). Niemniej jednak odsetek osób niepełnosprawnych wśród bezrobotnych utrzymuje się podobnym poziomie – nieco ponad 6%.

Udział osób z niepełnosprawnościami wśród zarejestrowanych bezrobotnych przekraczał 10% w dwóch powiatach – Tarnowie (11,6%) i powiecie gorlickim (10,9%). Najniższy udział – 1,8%, miał miejsce w powiecie tatrzańskim oraz w powiatach dąbrowskim, limanowskim i brzeskim (wszędzie poniżej 4%).

Udział osób z niepełnosprawnościami w ogóle bezrobotnych w powiatach woj. małopolskiego (w %), stan na koniec 2018 r.

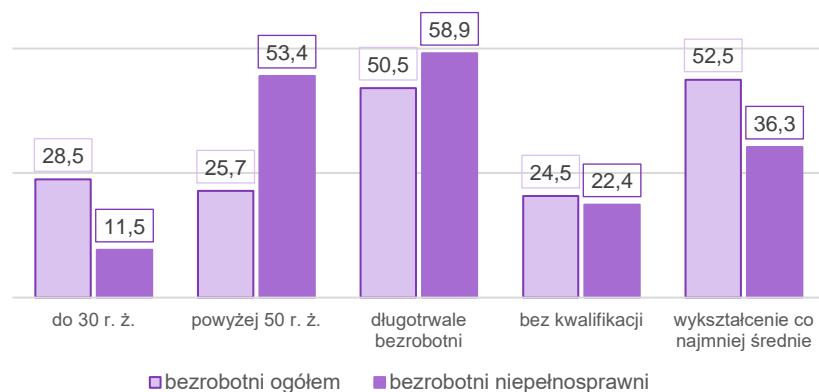
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRPiPS-01

Wśród niepełnosprawnych bezrobotnych przeważali mężczyźni (54,6%) oraz mieszkańcy miast (57,0%). Znacząca większość – 64,8% miała orzeczony lekki stopień niepełnosprawności. Stopień umiarkowany dotyczył 34,0%, a znaczny tylko 1,2% bezrobotnych. Osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności miały największe trudności z wejściem lub powrotem na rynek pracy, ponad 38% z nich pozostawało bez pracy dłużej niż dwa lata. Wśród bezrobotnych, którzy mieli orzeczony stopień umiarkowany

było to 25,%, a stopień lekki 30,5%. Kwalifikacji zawodowych nie posiadało 22,4% bezrobotnych z niepełnosprawnościami. Mniej niż 30 lat miało 11,5%, a 50 i więcej lat 53,4% niepełnosprawnych bezrobotnych (wśród wszystkich bezrobotnych odpowiednio 28,5% oraz 25,7%).

Wykształceniem co najmniej średnim legitymowało się 36,3% niepełnosprawnych, o 16,2 pkt. proc. mniej niż wszystkich bezrobotnych. Status osoby długotrwale bezrobotnej posiadało 58,9% bezrobotnych z niepełnosprawnościami, o 8,4 pkt. proc. więcej niż wśród wszystkich bezrobotnych¹⁴.

Udział osób pod względem wybranych cech - porównanie bezrobotnych z niepełnosprawnościami i bezrobotnych ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań: MRPiPS-01, zał. 1 do MRPiPS01, MRPiPS-07

¹⁴ Dane o niepełnosprawnych bezrobotnych wg sprawozdań MPiPS-01 i MPiPS-07

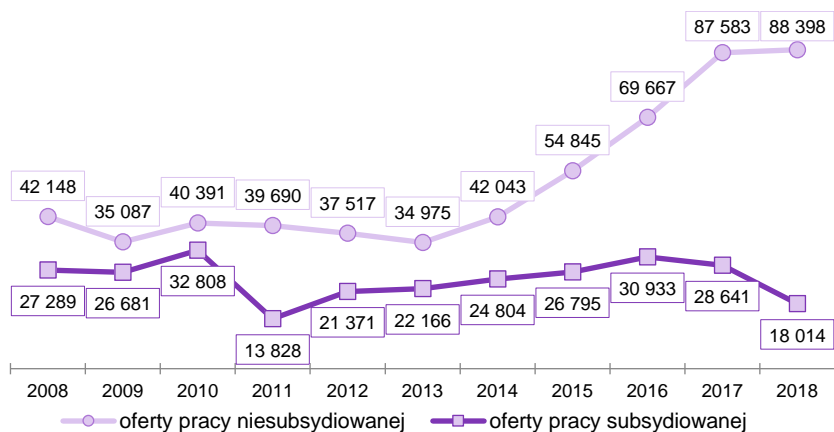
Działania aktywizacyjne

Po czterech latach wzrostów, w roku 2018 zmniejszyła się liczba ofert pracy które wpłynęły do powiatowych urzędów pracy. W ciągu całego roku zgłoszono 106,42 tys. ofert, tj. o 8% mniej

niż rok wcześniej. Wpływ na tą sytuację miał duży spadek liczby ofert subsydiowanych – o 59%. W sytuacji dużego zapotrzebowania na pracowników, oferty subsydiowane, szczególnie staże, przestają być atrakcyjne dla pracowników. Udział ofert subsydiowanych stopniowo maleje, w 2018 r. na jedną ofertę subsydiowaną przypadało pięć niesubsydiowanych, rok wcześniej były to trzy oferty.

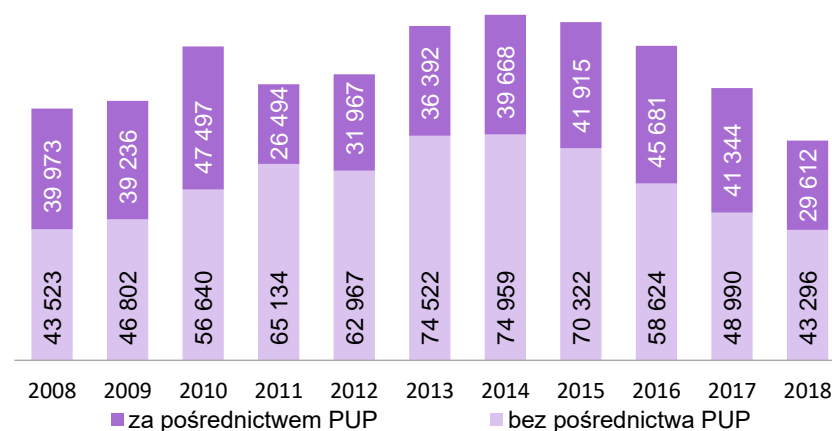
Subsidiowane i niesubsydiowane oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy, lata 2008-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań: MRPiPS-01

Pracę podjęło 90,3 tys. osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy – o 1/4 mniej niż w roku 2017. Mniej było zarówno podjęć pracy za pośrednictwem urzędu (o 28%) jak i bez takiego pośrednictwa (o 12%). Prawie 64% podjęć pracy dokonanych za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy dotyczyło pracy subsydiowanej.

Podjęcia pracy za pośrednictwem i bez pośrednictwa powiatowych urzędów pracy, lata 2008-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z powiatowych urzędów pracy

Usługi pośrednictwa kierowane były zarówno do osób bezrobotnych i poszukujących pracy, jak i do pracodawców zgłaszających coraz większe problemy z rekrutacją pracowników. Kiedy bezrobocie mocno się zmniejszyła, a na

rynku brakuje pracowników, coraz istotniejszymi klientami powiatowych urzędów pracy stają się właśnie pracodawcy.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przewiduje szereg narzędzi pomocy osobom bezrobotnym, finansowanych ze środków Funduszu Pracy. Osoby bezrobotne zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy mogą m.in.:

- podnosić lub zmieniać własne kwalifikacje (korzystając ze szkoleń, bonów szkoleniowych, finansowania studiów podyplomowych),
- zdobywać doświadczenie zawodowe (poprzez staże, bony stażowe, udział w przygotowaniu zawodowym dorosłych),
- starać się o środki pieniężne na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- skorzystać z różnych opcji dofinansowania kosztów (poprzez prace interwencyjne, roboty publiczne, refundację pracodawcom kosztów zatrudnienia osoby do 30 roku życia, dofinansowanie zatrudnienia osoby powyżej 50 roku życia).

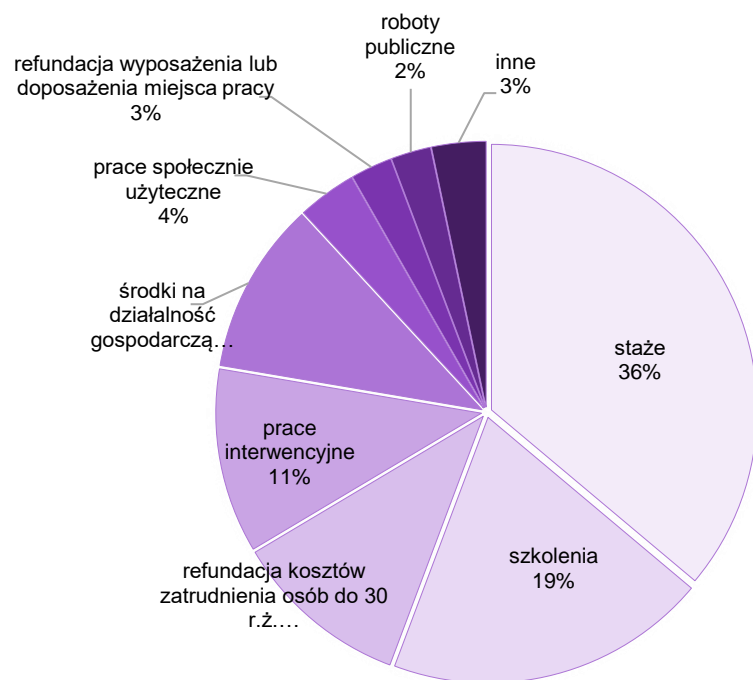
W 2018 roku na działania aktywizacyjne przeznaczono 257,5 mln zł, a liczba osób biorących udział w tych działaniach wyniosła nieco ponad 42 tys. Wymieniona kwota była o 72 mln zł niższa, a liczba osób o 8 tys. mniejsza niż w roku 2017¹⁵.

¹⁵ Na podstawie sprawozdania MRPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy

Mniejsze wydatki wynikały z niższej niż rok wcześniej puli środków Funduszu Pracy, jaka trafiła do samorządów powiatowych, z przeznaczeniem na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Podobnie jak w poprzednich latach najczęściej stosowanymi formami pomocy były staże i szkolenia, choć w porównaniu do 2017 roku udział obydwu form był niższy: staży o 2 pkt. proc, szkoleń o 3 pkt. proc. Uczestnicy tych dwóch form wsparcia stanowili łącznie ponad 55% ogółu aktywizowanych przez powiatowe urzędy pracy – podobnie jak rok wcześniej. Nieznacznie, o 1 pkt. proc. zmniejszył się udział osób, które otrzymały dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Widocznie wzrósł natomiast udział bezrobotnych, którzy skorzystali z refundacji części kosztów zatrudnienia bezrobotnych do 30 roku życia – o 3 pkt. proc.

**Struktura form wsparcia stosowanych w PUP w 2018 roku
(pod względem liczby osób objętych daną formą
wsparcia)**

Źródło: opracowanie własne na podstawie na podstawie sprawozdania MRPiPS-02

Wydawca: Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie
Pl. Na Stawach 1, 30-107 Kraków
tel.: 12 428 78 70 faks: 12 422 97 85
kancelaria@wup-krakow.pl
www.wup-krakow.pl